

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/169/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215211040
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215211040.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: Poštová banka, a. s., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, proti povinnému: L. V., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom O., R. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, o vymoženie sumy 1 901,78 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 24. novembra 2015, č. k. 14Er/955/2015-29, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa, exekučný súd) uznesením zo dňa 24. 11. 2015, č. k. 14Er/955/2015-29 vyhlásil exekúciu vedenú súdnym exekútorom JUDr. Ing. Jánom Gasperom, PhD., Exekútorový úrad so sídlom K. Mikszátha 268, Rimavská Sobota, pod sp. zn. 14Er/955/2015 (EX7936/2015) za neprípustnú a zároveň ju zastavil. O trovách exekúcie rozhodol tak, že súdnemu exekútorovi ich náhradu nepriznal. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 47 ods. 3, § 57 ods. 1 písm. g, ods. 2, § 196, § 200 ods. 5, § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, § 19, § 103 a 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V odôvodnení uznesenia súd poukázal na to, že oprávnený sa podaným návrhom zo dňa 23. 03. 2015 domáhal u súdneho exekútora vykonania exekúcie na vymoženie svojej pohľadávky voči povinnému vo výške 1 901,78 eura, trov konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu - právoplatného a vykonateľného Rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s., so sídlom Sienkiewiczova 4, Bratislava, sp. zn. IA-C/0414/0038 zo dňa 11. 06. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 31. 07. 2014 a vykonateľnosť dňa 04. 08. 2014. Súdnym exekútorom požiadal dňa 15. 06. 2015 exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V rámci zisťovania podmienok konania súd dotazom na Register obyvateľov SR zistil, že odporca Ján Beták zomrel v Nových Zámkoch dňa 01. 06. 2015. Odporca zomrel dňa 01. 06. 2015 a týmto dňom mu zanikla spôsobilosť byť účastníkom konania. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorý vedie vždy k zastaveniu konania. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd konanie zastavil. Súdnym exekútorom uviedol, že súdnym exekútorom je oprávnený vykonávať exekúciu po udelení poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom, pričom v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku určí spôsob jej vykonania (zrážky zo mzdy alebo iného príjmu, príkazanie pohľadávky z účtu v banke a podobne). Exekútor môže exekúciu v jednom exekučnom konaní vykonať aj niekoľkými spôsobmi. Účelom je uspokojenie pohľadávky oprávneného, v čo najkratšom čase, v rozsahu udeleného poverenia. Súdnym exekútorom na výzvu súdu oznámil, že náhradu trov exekúcie nežiada priznať, súd preto vo výroku uznesenia náhradu trov súdnemu exekútorovi nepriznal. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd rozhodol tak, ako uviedol vo výrokovvej časti rozhodnutia. Súdnym v danom prípade nerozhodoval o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, ale rovno o zastavení exekučného konania z dôvodu úmrtia povinného.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolačný súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, resp. aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom

rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Oprávnený namietal, že smrť poručiteľa je právne relevantná skutočnosť, majúca za následok prechod dlhov poručiteľa na dedičov, t.j. dlhy poručiteľa prechádzajú ex lege jeho smrťou a bez ďalšieho na dedičov. Smrť povinného je teda objektívnou skutočnosťou, ktorú oprávnený v priebehu exekučného konania nemôže predpokladať. V nadväznosti na § 37 Exekučný poriadok je zrejmé, že smrťou povinnosť založená exekučným vzťahom nezaniká, pretože tieto povinnosti prechádzajú na dedičov, ktorí sa smrťou povinného stávajú subjektom jeho práv a zároveň aj povinností, pričom veriteľ je oprávnený žiadať od dedičov uspokojenie svojich pohľadávok, a to do výšky nadobudnutého dedičstva. Do pozornosti odvolacieho súdu dal uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 18/2009. Rozhodnutie súdu považoval za arbitrárne. Súd svojim postupom porušil právo na spravodlivý súdny proces účastníka konania a nijako sa nevysporiadal s tým, že by mal v konaní pokračovať s dedičmi povinného poručiteľa. Ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 90/2013, sp. zn. 3 Cdo 308/2009, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, sp. zn. II. ÚS 85/06. Zároveň mal za preukázané, že súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, pretože nepostupoval v konaní s dedičmi tak, ako mu to ustanovuje zákon. Záverom uviedol, že súd taktiež nesprávne zistil skutkový a právny stav veci a v tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 380/2013 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 90/2012. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 2 OSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. Jánovi Gasperovi, PhD., dňa 30. 03. 2015 domáhal vykonania exekúcie voči povinnému na sumu 1 901,78 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIÁČNÁ, a. s., so sídlom Sienkiewiczova 4, Bratislava, sp. zn. IA-C/0414/0038 zo dňa 11. 06. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 31. 07. 2014 a vykonateľnosť dňa 04. 08. 2014. Dňa 15. 06. 2015 súdny exekútor doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie voči povinnému. Exekučný súd následne preskúmaval podmienky konania, pričom zistil, že povinný dňa 01. 06. 2015 zomrel. Exekučný súd vyzval súdneho exekútora na vyjadrenie sa, či si uplatňuje trovy exekúcie. Následne exekučný súd vo veci rozhodol napadnutým uznesením tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku z dôvodu úmrtia povinného a zároveň exekúciu zastavil. Náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil.

Podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku, exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Preskúmavajúc správnosť napadnutého uznesenia exekučného súdu odvolací súd preskúmal obsah spisu, pričom zistil, že povinný zomrel ako nemajetný a dedičské konanie bolo z tohto dôvodu zastavené uznesením č. k. 5C/189/2015-29, Dnot 304/2015 zo dňa 26. 11. 2015. Exekučný súd preskúmavajúc podmienky konania zistil, že povinný dňa 01. 06. 2015 zomrel a tento dôvod vyhodnotil ako dôvod neprípustnosti exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. g) EP), ktorú zároveň zastavil.

Odvolací súd konštatuje, že ak sa v priebehu exekúcie zistí, že povinný nemá ani taký majetok, ktorý by postačoval na úhradu trov exekúcie, je takéto zistenie dôvodom zastavenia exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku. Podľa odvolacieho súdu iný dôvod zastavenia exekúcie tu nie je ani v prípade, že absencia majetku postačujúceho aspoň na úhradu trov exekúcie sa zistí až po smrti zomrelého povinného; z hľadiska ďalšieho postupu v exekúcii stále ide o nedostatok tých istých materiálnych hodnôt bez ohľadu na to, či povinný žije alebo už zomrel. Zastavenie exekúcie z dôvodu, že exekučný súd ju vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý ju nemožno vykonať, preto neprichádza do úvahy. V prípade smrti nemajetného povinného nemožno exekúciu

vykonať nie preto, že povinný zomrel (smrť povinného bez ďalšieho nespôsobuje neprípustnosť exekúcie - § 37 ods. 2 Exekučného poriadku, a nie je dôvodom zastavenia exekúcie), ale preto, že tu nie je ani taký majetok, ktorý by postačoval na úhradu trov exekúcie. K ustanoveniu § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku odvolací súd tiež poznamenáva, že inými dôvodmi, pre ktoré exekúciu nemožno vykonať, a pre ktoré exekučný súd vyhlási exekúciu za neprípustnú a zastaví ju, sú dôvody neuvedené v predchádzajúcich ustanoveniach § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. Takými (inými) dôvodmi zastavenia exekúcie pre jej neprípustnosť môžu byť rozmanité okolnosti, ktoré súvisia napr. s právnymi úkonmi účastníkov exekučného konania pred exekučným príkazom (napr. oprávnený sa vzdal práva na vymáhanie priznaného práva alebo sa s povinným dohodol o pozhovení pred vykonaním exekúcie), s uplynutím času (s premlčaním judikovaného práva, pri ktorom pohľadávka nezaniká, len sa oslabuje, nie je vynúiteľná exekúciou za predpokladu, že povinný sa premlčania dovolá), s námietkou o nepravdivosti verejnej listiny podľa § 37 ods. 3, § 43 ods. 2 Exekučného poriadku, resp. podľa § 251 ods. 4 v spojitosti s § 134 OSP, so zistením, že nehnuteľnosť nie je vo vlastníctve povinného a pod., nie však zistenie, že zomrelý povinný nezanechal majetok.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzatvára, že ak došlo k zastaveniu konania o dedičstve z dôvodu, že poručený nezanechal majetok (§ 175h ods. 1 OSP), exekučný súd zastaví exekúciu nie preto, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku), ale preto, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku).

Exekučný súd vychádzajúc z uvedeného vec nesprávne právne posúdil, keď exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ namiesto § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku. V tomto smere je nevyhnutné poznamenať, že zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku má prednosť pred zastavením exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, s čím sa prvostupňový súd náležite nevysporiadal. Odvolací súd v tomto smere uvádza, že konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia náležite odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Taktiež je v tomto smere potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa sa pri svojom rozhodovaní náležite nevyporiadal s otázkou, či v posudzovanom prípade existuje niektorý zo zákona predpokladaných dôvodov na zastavenie exekúcie. Súd prvého stupňa v danej veci exekúciu zastavil len s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, pričom vo svojom rozhodnutí stručne uviedol, že zisťovaním v Registri obyvateľov bolo zistené, že povinný zomrel a až následne po vydaní rozhodnutia bolo zisťované, že povinný zomrel ako nemajetný.

Ďalším dôvodom zastavenia exekúcie, ktorý v konaní vyvstal je Späťvzatie návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným, ktorý bol exekučnému súdu doručený dňa 19. 04. 2016. Oprávnený teda v odvolacom konaní využil svoje oprávnenie disponovať s konaním, avšak je potrebné uviesť, že dôvod na zastavenie v zmysle § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku má prednosť aj pred zastavením exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. c/ Exekučného poriadku, teda z dôvodu, že zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam sa exekučný súd v ďalšom konaní bude zaoberať existenciou dôvodu na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. h/ EP, pričom prihliadne na majetkové pomery povinného pred smrťou a na výsledok dedičského konania (č. I. 38). Z preskúmaného rozhodnutia pritom nie je zrejmé, či boli zisťované majetkové pomery povinného a aké sú závery takéhoto zisťovania, pretože uznesenie o zastavení dedičského konania je v spise zažurnalizované až po rozhodnutí exekučného súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o zastavení exekúcie. S poukazom na uvedené následne súd prvého stupňa rozhodne o zastavení exekúcie v zmysle príslušných právnych predpisov, posúdiac pritom všetky dôvody na jej zastavenie a zásady ich uplatňovania, pridŕžajúc sa pritom právneho názoru odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

Vychádzajúc z uvedených skutočností odvolací súd vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.